

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U001297

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 17-04-2025

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: 59-ас від 23.06.2025 р.

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сова Майя Володимирівна

2. Maiia V. Sova

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 011

Назва наукової спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Галузь / галузі знань: освіта

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Дата захисту: 06-06-2025

Спеціальність за освітою: Філологія

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 8553

Повне найменування юридичної особи: Хмельницький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02071234

Місцезнаходження: вул. Інститутська, буд. 11, Хмельницький, Хмельницький р-н., 29016, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Хмельницький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02071234

Місцезнаходження: вул. Інститутська, буд. 11, Хмельницький, Хмельницький р-н., 29016, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 16, 16.41, 16.01.11, 16.01.09

Тема дисертації:

1. Тенденції розвитку мовної освіти в університетах Китаю (кінець XX – початок XXI століття)
2. Trends in the Development of Language Education at Universities in China (Late 20th – Early 21st Century)

Реферат:

1. У роботі виокремлено й теоретично узагальнено сучасні тенденції розвитку мовної освіти в університетах Китаю в кінці XX – на початку XXI століття, обґрунтовано можливості творчої реалізації конструктивних ідей китайського досвіду в системі вищої мовної освіти України. У першому розділі «Теоретико-методологічні засади розвитку мовної освіти в Китаї» з'ясовано стан розроблення проблеми в українському й зарубіжному науковому дискурсі, досліджено вплив філософських учень на розвиток мовної освіти в Китаї, схарактеризовано сучасні стратегії розвитку державної мовної політики, обґрунтовано білінгвальну освіту як стратегічний напрям розвитку людських ресурсів. З'ясовано, що китайська система мовної освіти є результатом впливу конфуціанства, даосизму, буддизму. На сучасному етапі внутрішня мовна політика передбачає проведення заходів щодо популяризації мови в зарубіжних країнах через застосування стратегії «м'якої сили», досягнення тримовності й двописемності (оволодіння трьома мовами: рідною мовою етнічної меншини, путунхуа та англійською). У культурно-освітньому просторі функціують чотири моделі багатомовної освіти: «акумулятивна», «збалансована», «перехідна», «знецінена». У другому розділі «Організаційно-

методичні засади мовної освіти в університетах Китаю» подано загальну характеристику системи університетської освіти, досліджено типологію програм із мовної освіти, описано інноваційні підходи до викладання китайської мови як іноземної, проаналізовано навчально-методичний супровід та інформаційні ресурси. Сучасна університетська система освіти Китаю розвивається відповідно до стратегічних національних ініціатив, спрямованих на підвищення якості освіти, міжнародну інтеграцію та інноваційний розвиток. Проаналізовано програми з китайської мови для іноземців та програми фахової іншомовної підготовки. Організація навчання за програмами передбачає різні моделі: підготовчі програми; тривалі програми навчання; короткотривалі; регулярні програми; практико-орієнтовані програми. З'ясовано особливості змісту та методики навчання китайської мови як іноземної (орфографічні стратегії, семантичні стратегії, стратегії пам'яті, фонологічні стратегії та метакогнітивні стратегії). У третьому розділі «Перспективні напрями розвитку мовної освіти в Україні на інституційному рівні в умовах освітнього партнерства» схарактеризовано китайсько-українські ініціативи щодо розвитку партнерства у сфері мовної освіти на інституційному рівні, окреслено особливості іншомовної підготовки здобувачів з іноземної мови (китайської) на підставі досвіду Хмельницького національного університету, обґрунтовано перспективні напрями розвитку мовної освіти в Україні, з огляду на конструктивні ідеї практики Китаю. Серед найбільш ефективних напрямів співпраці виокремлено такі: розроблення спільних освітніх програм, запровадження стипендій уряду КНР, що сприяє фінансуванню навчання українських студентів у провідних університетах Китаю; участь здобувачів у мовних літніх школах. Обґрунтовано загально-рекомендаційні та конкретно-рекомендаційні пропозиції розвитку мовної освіти в Україні. Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що вперше обґрунтовано сучасні тенденції розвитку мовної освіти в університетах Китаю (кінець ХХ – початок ХХІ століття), а саме: інтеграція в міжнародну культурно-освітню спільноту; розвиток білінгвізму й мультилінгвізму; екологізація мовної освіти; збалансована мовна політика у забезпеченні глобальної комунікації; формування лінгвального ландшафту на засадах тримовності й двописемності; поєднання класичних гуманітарних традицій із сучасними світовими освітніми тенденціями; інтернаціоналізація мовної освіти на інституційному рівні; популяризація китайської мови за межами країни через діяльність Інститутів Конфуція; використання інноваційних методів і технологій навчання іноземної мови; організація навчання за програмами мовної освіти з різними моделями освітньої траєкторії; цифровізація мовної освіти в університетах; окреслено можливості використання конструктивних ідей китайського досвіду в контексті розвитку мовної освіти в університетах України; удосконалено форми, методи й технології викладання китайської мови як іноземної в університетах України; подальшого розвитку набули положення щодо впливу філософських ідей і глобалізаційних процесів на розвиток мовної освіти в Китаї; формування напрямів та сучасних стратегій державної мовної політики Китаю; уявлення про мультилінгвізм у китайському культурно-лінгвальному дискурсі; напрями розвитку співпраці й академічної мобільності у сфері мовної освіти між університетами України та Китаю. До наукового обігу введено нові персоналії, факти, поняття, теоретичні ідеї та підходи з проблем розвитку мовної освіти в університетах Китаю. Розроблено й упроваджено НМК «Китайська мова (за рівнями)», оновлено зміст дисциплін «Порівняльна професійна педагогіка, «Ділова англійська мова» для китайських студентів Хмельницького національного університету.

2. The thesis presents a theoretical generalization and addresses the scientific task of identifying current trends in the development of language education at Chinese universities in the late 20th – early 21st centuries. It also substantiates the potential for the creative application of constructive elements from the Chinese experience within the higher language education system of Ukraine. Chapter One "Theoretical and Methodological Foundations of Language Education Development in China" elucidates current issues in Ukrainian and international academic discourse, explores the influence of philosophical doctrines on the evolution of language education in China, highlights modern strategies for state language policy development, and examines bilingual education as a strategic direction for human capital development in China. It is established that influenced by Confucianism, Daoism, and Buddhism, which underpin Chinese cultural and social norms, language education in China functions not only as a communicative tool but also as an instrument of social cohesion, international integration, and preservation of national identity. China's domestic language policy emphasizes internal

implementation, while also promoting the Chinese language internationally through "soft power". The national language policy supports trilingualism and bilingualism, defined as proficiency in a minority native language, Putonghua, and English. Four models of multilingual education are identified: Accretive, Balanced, Transitional, and Depreciative. Chapter Two "Organizational and Methodological Foundations of Language Education at Chinese Universities" outlines the general characteristics of China's university education system, presents a typology of language education programs, highlights innovative approaches to teaching Chinese as a foreign language, and analyzes the instructional and informational support resources. China's modern higher education system is developing in alignment with national strategies aimed at improving educational quality, enhancing international cooperation, and promoting innovation. The study classifies language education programs by educational level and specialization. These include programs for foreigners learning Chinese as a second language and professional foreign language programs. Instructional models vary across preparatory courses, long-term and short-term programs, regular curricula, and practice-oriented learning trajectories. Teaching strategies encompass spelling, semantic, memory-based, phonological, and metacognitive approaches. Chapter Three "Promising Directions for the Development of Language Education in Ukraine at the Institutional Level in the Context of the Ukrainian-Chinese Educational Partnership" explores bilateral initiatives in language education, highlights foreign language training at Khmelnytskyi National University, and proposes directions for the integration of constructive Chinese educational practices into Ukraine's higher education system. The study emphasizes the potential of Ukrainian-Chinese cooperation in strengthening bilateral ties and enhancing educational quality. The thesis identifies general and specific recommendations for reforming language education in Ukraine, classified by implementation level and area of influence. The scientific novelty lies in the first comprehensive pedagogical study in Ukraine to identify contemporary trends in language education at Chinese universities from the late 20th to early 21st centuries. These include internationalization; the promotion of bilingualism and multilingualism; ecological perspectives in language education; balanced language policy; trilingual and bilingual language landscapes; integration of classical humanistic traditions with global educational trends; popularization of Chinese through Confucius Institutes; digital transformation; and diverse educational trajectories. The dissertation outlines the potential adaptation of Chinese educational practices in Ukrainian universities, including content, methods, and technological tools for teaching Chinese as a foreign language. Further development is provided on the influence of philosophical ideas and globalization on Chinese language education, state language policy strategies, conceptualizations of multilingualism in Chinese discourse, and pathways for academic cooperation and mobility between China and Ukraine. The study introduces new theoretical perspectives, empirical data, and methodological approaches to language education in the context of Chinese higher education. The dissertation presents developed and implemented methodological resources, including a curriculum package for Chinese language instruction, revised course content for "Comparative Professional Pedagogy", and a course in "Business English" for Chinese students at Khmelnytskyi National University.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Сова М., Вечоринська Т. (2021). Словотвірно-структурні особливості нової китайської лексики, пов'язаної з пандемією коронавірусу. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія.

47 (2), 113–117.

- Бідюк, Н., Сова, М. (2021). A brief overview of the chinese education system. *Comparative Professional Pedagogy*. 11 (2), 20–29.
- Сова, М. (2022). Білінгвальна освіта як стратегічний напрям розвитку людських ресурсів Китаю. *Comparative Professional Pedagogy*. 12 (2), 91–99.
- Сова, М. (2023). Викладання китайської мови як іноземної в університетах Китаю. *Comparative Professional Pedagogy*. 13 (2), 84–91.
- Сова, М. (2024). Мовна політика США та Китаю. *Comparative Professional Pedagogy*. 14 (1), 162–169.
- Сова, М. (2024). Інформаційно-методичне забезпечення мовної освіти в університетах Китаю. *Comparative Professional Pedagogy*. 14 (2), 182–191.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0119U103663

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бідюк Наталя Михайлівна
2. Natalya M. Bidiuk

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Хмельницький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02071234

Місцезнаходження: вул. Інститутська, буд. 11, Хмельницький, Хмельницький р-н., 29016, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Авшенюк Наталія Миколаївна
2. Nataliia M. Avsheniuk

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 21593122

Місцезнаходження: вул. Максима Берлінського, буд. 9, Київ, 04060, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мукан Наталія Василівна

2. Nataliia V. Mukan

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Львівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 02071010

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, буд. 12, Львів, 79013, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пазюра Наталія Валентинівна

2. Nataliia V. Paziura

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний авіаційний університет

Код за ЄДРПОУ: 01132330

Місцезнаходження: проспект Любомира Гузара, буд. 1, Київ, 03058, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Садовець Олеся Володимирівна
2. Olesia V. Sadovets

Кваліфікація: к. пед. н., доц., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Хмельницький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02071234

Місцезнаходження: вул. Інститутська, буд. 11, Хмельницький, Хмельницький р-н., 29016, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Третько Віталій Віталійович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Третько Віталій Віталійович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Кондратюк К.Р

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна